

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 13. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849789913280/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

havde stykket den sammen af såkaldt naturalistiske træk. Denne ældgamle, fra renessancen stammende spilleteknik har domineret fru Heibergs fremstilling af sit levned. Hun var opfodt med en rent teatralisk naturalisme, frontal, stiliseret, flyttet hen i scenens forgrund, hvor lyset fændes. Divaen med det monumentale slæb af myte efter sig er sin egen apoteose.

Fra tid til anden nedskrev fru Heiberg forskellige udkast til værkets forord, uden at hun imidlertid bestemte sig endegyldigt for nogen af versionerne. Man ser hende overveje offentliggørelsernes risici, og man ser vennerne tilråde hende forsigtighed. Hun var i syv sind, undtagen over for sine meninger. Som så mange andre snilde kunstnere støttede hun sig til et hof af medhjælpere og rådgivere, og handlede samtidig aldeles egenmægtigt.

I 1855 erklærede hun i en mini-tale til sit eget spejlbillede: »Jeg vil nedskrive åbent, ærligt og sandt, hvad der er mødt mig i livet af begivenheder, af mennesker og den åndsudvikling, jeg lidt efter lidt har gennemgået ved tilfældigheden af sammenstød med andre mennesker, med mit barndomshjem, forældre, søskende og øvrige slægt.« Uforbeholdent skulle det være, »thi et livs erindringer er ingen novelle, ingen roman, intet skuespil.«

Men det viste sig jo, at fru Heibergs selvbiografi både er en roman og et skuespil, båret oppe af hendes lidenskab. Hun taler frit og fortroligt, og fordækt, men hun har ret til at stole på, at ingen fordom »støder læseren tilbage fra at modtage fortroligheden«. Og hun ved, at hun under fremstillingen ligesom står udenfor og betragter sig selv »som en person i afstand, en, som jeg skildrede næsten som en afdød, hvis liv var sluttet, og som intet havde at gøre med den endnu levende personlighed, der førte min pen.«

Men selv i dag virker Johanne Luise Heibergs erindringer så vitale, at man synes man læser af en endnu levendes papirer. Venner af hende gjorde gældende, at hendes prosa kun var en afglans af hendes egen smidiggjorte mundtlige stemmeføring, hvori humoren var et salt. Men det samme forhold har man anført over for H. C. Andersen, Oscar Wilde og Bjørnstjerne Bjørnson.

Der er blevet rigeligt tilbage endda.

Hun har mange stolte kast med hovedet, for hun er jo fru Heiberg, og det kan hun ikke uden videre forventes at glemme. Tillige er hun stædig som en profet eller en martyr, men hun er mo-